

לא תיתבו הגינה

הוכח שהמצב טוב יותר מ-95% מהאוכלוסייה אצלנו מחוסנת נגד פוליו, בצורה זו או אחרת ולכן לא תיתכן אצלנו בארץ מגיפת פוליו.

● המחלות הן עניין של היגיינה?
במונח מסויים כן, אבל לא רק היגיינה. זה עניין של תפוצת החיסון וכניסת הנגיף, אם אין מקור שפיץ את הנגיף, יכולה להיות היגיינה ירודה, ולא יהיה מקור להרבה.

● אבל אפשר לומר שהמחלות נפרצות יותר בחברה נחלת?
בהחלט כן.

● ולא רק בגלל המודעות?
בתכרות נחשלות גם החיסון הוא כרמה נמוכה הרבה יותר.

● אבל פוליו זו לא המגיפה היחידה שהיתה בארץ. פעם היו גם מגיפות של חצבת ומחלות אחרות.
לפני שהיו חיסונים, היו מגיפות חצבת, ארמת, שיתוקילדים, חורת, שעלת. אלה היו מגיפות עונתיות.

● והיום מחסנים נגד כל המחלות האלה?
נגד חצבת מחסנים בגיל 15 חודש בנגיף חי מוחלש. אין מחסנים נגד ארמת וחורת באותו הגיל, אבל צריכים צריך להכניס חיסון משולש שנקרא: M.M.R.

● מדוע מחסנים כיום נגד כל המחלות האלה, ופעם לא נהגו לחסן?

פעמי, וזה שסתומי-כיתחון לקליטה בטוחה.

● ומהו סוג החיסון השני?
זהו תרכיב סאלק I.P.V, נגיף מומת של פוליו. מבחינה היסטורית הוא היה הראשון, בשנות ה-50. פיתח אותו הד"ר יוגס סאלק, שעשה עבודה נפלאה בכל העולם והציל מיליוני ילדים מפוליו. אותו אנחנו נוטנים בוריקה, שגם היא ניתנת ארבע פעמים. מכיוון שהוא ניתן בוריקה, הוא אינו נותן את החיסון המקומי במעיים, אלא ברם. הוא גם לא נותן חיסון סביבתי, מכיוון שהוא מת ולא מתרבה בגוף.

יחד עם זאת הוא מצליח, לפחות כפי שנקבע בסקרים של בדיקת נוגדנים ברם, לתת חיסון של 100%, בהשוואה ל-98% שנותן תרכיב סייבין.

בארצות-הברית מקבלים הילדים רק סייבין, שהוא חיסון טוב יותר. אבל התעוררה בעייה, שהיא מישנית מבחינת בריאות-הציבור. הבעייה היא שבאחת משמונה מיליון מנות (בהתחשב בעובדה שכל מחוסן מקבל ארבע מנות) החיסון עצמו יכול לגרום לשיתוק, ואחד מחמישה מיליון הורים יכול לפתח שיתוק. מדובר בעיקר במנה

הקרתון. יש מי שעוברים את המחלה כלי לדעת כלל שעברו אותה, וכך הם מתחסנים. יש מי שעוברים את המחלה בצורת שפעת, כאבי-בטן, חום, ובוזה זה נגמר.

● ובצעם, אין תרופה למחלה? כלומר, זה לא חשוב אם מגלים את המחלה בשלב המוקדם שלה?
האמצעי היחיד הוא למנוע, ולמנוע פירושו לחסן. יש כיום שני סוגי-חיסון נגד פוליו. החיסון שאנחנו משתמשים בו הוא

● ותרופה העיתונים זועקות. בערב יוסי-הכפורים התחיל מישרד-הבריאות לחסן את כל האוכלוסייה באזור חדרה והסביבה. הורים מודאגים מתקשרים ללא הרף לכל גורם העולה בדעתם, כדי לנסות ולברר פרטים. רמת ההיגיינה בישראל נורדאי עלתה באופן משמעותי בשנות האחרונות. מישרד-הבריאות לא הוציא במשך ימים רבים הודעה מסתמכת מטעמו, שתרגיע את הציבור

מליון

מפחד מפני סיבוכים שיכולים לנבוע מהחיסון עצמו.
הדברים נדירים ביותר, ואם מסתי כלים נמכרת רפואית כמערכת כלכלית, המדברת על המחיר והרווח, אז המחיר שמשלמים בעד פעולה מסויימת הוא נמוך. מבחינת הסיכונים אין ספק שהרווח הרבה יותר גדול מהסיכון, וזה נכון לגבי כל הסיכונים.

● יש אפשרות לחזות מראש סיבוכים מן החיסון עצמו?
אין אפשרות כזאת. אבל הסיכונים מהחיסון הם כליכר נדירים, שהם ממש בטלים בשישים. אם כי מי שנופל קורבן הוא קורבן. הילד שנפל קורבן לסיכון של החיסון יכול היה באותה המידה ליפול קורבן לסיכון של

הפרופסור צבי שפירד הסביר לענת סרגוסטי את סוגי החיסונים נגד פוליו ומחלות אחרות, ואת הסיכונים והסיבוכים הכרוכים בהם

המחלה. בכל טיפול רפואי, גם בטיפול אנטי-בייטי, יש תופעות-לוואי, ואיש אינו מהסס בגלל זה לתת אנטי-בייטיקה.

● מדוע ילדים יותר פגיעים למחלות?
כי המערכת החיסונית שלהם בתולית. הם לא מחוסנים עם הלידה, והם המועמדים הראשונים להידבק.

זה כמו לשאול מדוע משתמשים היום בחשמל ולא בנרות.

● ובכל זאת, נגד אדמת וחזרת לא מחסנים?
נראה שזה נובע מסיבות תקציביות.

● מחלות כמו שעלת וסקרר לטינה לא פשו מן העולם?
לא. הם ייעלמו אם אוכלוסיית העולם תהיה מחוסנת. ואמנם, מטרת

הראשונה שהמחוסן מקבל בעייה זו אינה יכולה לקרות בסוג החיסון השני, שהוא מומת.

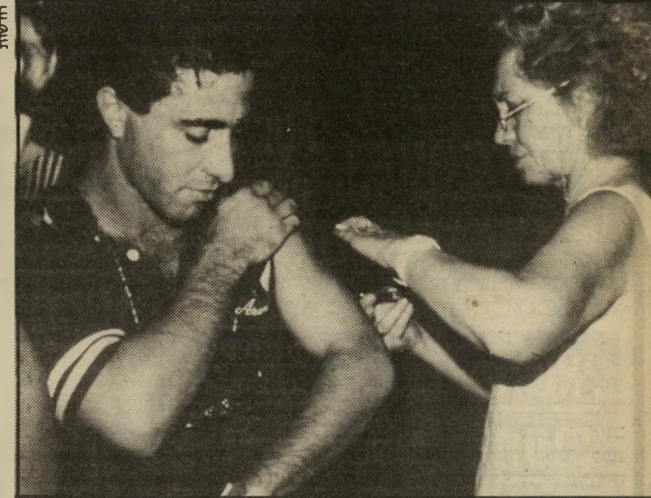
היום השיטות של הכנת-החיסון הן כליכר בטוחות שלא יכול להיות פגזר. חיסון-סאלק כיום משופר מהחיסון ההיסטורי.

לכן, בהסתמך על הניסיון האירופי — למשל בשוודיה, הנותנת כל השנים רק את הסאלק — יש עכשיו תחייה לתרכיב-הסאלק בארצות-הברית. יש כיום קבוצות ברורות, הצריכות לקבל רק תרכיב סאלק:

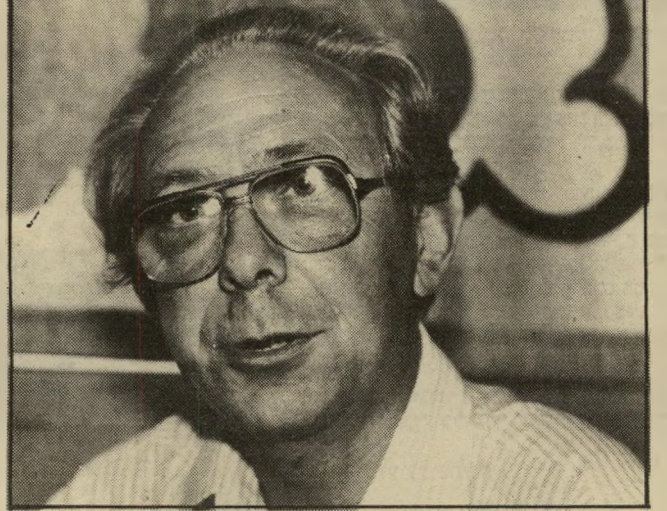
- מבוגרים מעל לגיל 18, שלא חוסנו מעולם.
- הורים שלא חוסנו, ושהילדים שלהם עומדים לקבל תרכיב-סייבין.
- אנשים שהמערכת החיסונית שלהם חלשה.
- לגבי כלל הילדים בארצות-הברית, ההוראה היא עריין לתת רק חיסון סייבין, אם כי יש מחשבות על שילוב של סייבין וסאלק. תיאורטית זה צריך לתת חיסון של 100%, בשילוב היתרונות של סאלק והיתרונות של סייבין.

● ובארץ נותנים חיסון מסוג סייבין?
בארץ כל הילדים מקבלים סייבין, פרט לשתי נפות: נפת-חררה ונפת-רמלה. מזה שש שנים החלו לחסן שם רק בסאלק.

● מדוע?
בהסתמך על הניסיון האירופי והאמריקאי, כדי לבחון את יעילות החיסון הזה בתנאי הארץ.

חיסון נגד פוליו באור-עקיבא. חץ מקוויבק, אוחו הטובים ביותר בעולם

מנהל-מחלקה שפירד, אין ארצות שאינן מחסנות

● הם לא מקבלים את החיסונים שלהם מהאם?
במחלות מסויימות, כמו חצבת ואדמת. אבל גם אז החיסון איננו מלא.

● האם נכון שילד, היונק חלבי-אם, מקבל את החיסונים מהאם, יותר מאשר ילד שאיננו יונק?
הוא מקבל חסינות כללית, ולא חיסונים ספציפיים. מערכת-העיכול של התינוק היונק חזקה יותר, הוא מקבל נוגדנים נגד מחלות מסויימות, והוא פחות חולה, למשל, במחלות מעיים. התינוק היונק יכול לקבל נוגדנים רק נגד מחלות שהאם עברה. (המשך בעמוד 38)

אירגון-הבריאות-העולמי הוא להגיע לכך שבי-1995 המחלות ייעלמו. אבל בינתיים הן קיימות, ואם לא נחסן, הם ימשיכו להתקיים ולתבוע קורבנות של סיבוכים.

● יש ארצות שבהן לא מחסנים?
אין ארצות שבהן לא מחסנים.

● גם בעולם השלישי?
דווקא שם נעשה המאמץ הגדול ביותר. בארצות מפותחות המצב הוא בשליטה. ברוב המקומות יש חיסון מלא, גם נגד חורת.

● אין זה סוד שאמהות אינן ישנות בלילה שלפני חיסון הילד, וגם בלילות שאחרי, הילד

הוא אדם יכול לדעת אם הוא מחוסן או לא? הוא לא יכול לדעת.

● אין בדיקת-דם?
אייאפטר לכדוק את כל האוכלוסייה. זה בלתי-אפשרי, ובשום מקום בעולם אין זה אפשרי.

● מכיוון שזה יקר?
לוגיסטית זה לא ניתן לכיצעו. זה גם יקר וגם מיותר. מספיקות בדיקות מידגמיות, ובבדיקות האלה, שנעשו,

שני סוגי חיסון

● מדוע ניתן הנגיף המוחלש ארבע פעמים בשנת-החיים הראשונה של התינוק?
צריך להבין שיש שלושה גנים של פוליו. הם נקראים טיפ 1, טיפ 2, טיפ 3. מנת-החיסון מורכבת משלושת הטיפוסים. אנחנו רוצים להיות בטוחים שכל השלושה נקלטו, לכן נותנים ארבע פעמים.

הסיבה השניה היא שבמעיים שלנו יש נגיפי-מעיים אחרים, בעיקר בקיץ, והם יכולים להפריע, בדרך תחרותית, להיקלטות החיסון. לכן יש מתן רבי

המבוהל, והכל מסתובבים כמו בתוך ערפל סימך.

מיקרי-הפוליו שהתגלו בארץ רונה העלו למודעות מושגים חד-שישי-ישנים כמו אירגון-הבריאות-העולמי, חיסונים, מגיפות.

המדע מכיר במגיפה רק כשיש התפרצות של עשרות מיקרים, וכאשר ההתפרצות לא מוגבלת לאזור גיאוגרפי מצומצם.

לפי הגדרה זו אין מדובר במגיפת-פוליו בארץ, גם משום שיש רק מיקרים בודדים, וגם משום שמיקרים אלה התגלו באזור מסוים, ולא באזורים אחרים.

הפרופסור צבי שפירד, מנהל מחלקת ילדים בבית-החולים על-שם רוקח בתל-אביב, אומר באופן חד-משמעי: "לא תיתכן מגיפת-פוליו בארץ!"

מישרד-הבריאות מחסן את כל הילדים מפני מחלות הפוליו, הש-עלת, החצבת ומחלות-ילדים נוספות. כל החיסונים ניתנים חיים בתחנות לטיפול באם ובלד. מחלת הפוליו, שלא יורדת בימים האחרונים מהכותרות הראשיות, העלתה מחדש את שאלת החיסונים ואת שאלת מחלות-הילדים כולן. מכל מחלות-הילדים הפוליו היא המפחידה ביותר.

● מדוע מחלת הפוליו היא המפחידה ביותר?
במונח מסויים היא מפחידה מאוד, כי במחלה זו לא צריך לחכות לסיבוכים. המחלה עצמה מביאה לנכות, ולפעמים גם למוות. אבל יש להפריד בין ההיר-בקות והמחלה. זה לא אותו הדבר.

אדם יכול להידבק במחלה ולהתגבר עליה. החולים ממש הם רק קצה